

Διοικητικό Οικονομικό Δίκαιο

Η οικονομική ελευθερία υπό το πρίσμα της
επιχειρηματικής ελευθερίας

Ευγ. Β. Πρεβεδούρου

Τμήμα Νομικής Σχολής Α.Π.Θ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Εισαγωγικά

- Συνταγματική θεμελίωση (ά. 5 παρ. 1 και 106 παρ. 2 Συντάγματος): εφόσον συνάγονται οι περιορισμοί, προκύπτει ότι αναγνωρίζεται η επιχειρηματική πρωτοβουλία.
- Με τη διάταξη (ά. 106 παρ. 2 Συντάγματος) τίθεται αφενός περιορισμός στον κρατικό παρεμβατισμός αφετέρου στην ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία.
- Το κυβερνητικό σχέδιο Συντάγματος και η σχέση της ελευθερίας με το γενικό συμφέρον
- Η ελευθερία της ιδιωτικής οικονομικής πρωτοβουλίας αφορά την παραγωγή/προσφορά αλλά και την κατανάλωση υπηρεσιών. Περιλαμβάνει, δηλαδή, και των προστασία των καταναλωτών.
- Ά. 15 και 16 Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων.

Πτυχές της ελευθερίας

- Ελευθερία των συμβάσεων (επιλογή αν θα συναφθεί η σύμβαση, ελευθερία επιλογής αντισυμβαλλομένου, ελευθερία καθορισμού περιεχομένου σύμβαση). Περιορισμοί. Το ζήτημα της μεταγενέστερης επέμβασης του νομοθέτη σε συμβατικές σχέσεις. Εφαρμογή της ελευθερίας στις διοικητικές συμβάσεις (η διοίκηση δεν είναι φορέας δικαιωμάτων αλλά αρμοδιοτήτων/η ελευθερία του ιδιώτη αντισυμβαλλομένου περιορίζεται). Η έννοια της κατάχρησης (ά. 25 Συντάγματος) και οι περιορισμοί που θέτει στην ελευθερία των συμβάσεων (νομοθεσία περί δημόσιων επιχειρήσεων, κώδικας δικηγόρων)-Προϋποθέσεις περιορισμού ελευθερίας.
- Ελευθερία (σύστασης, οργάνωσης και λειτουργίας) κερδοσκοπικών ενώσεων. Σχέση με ά. 12 του Συντάγματος. Απαγόρευση νομικών μορφών για την άσκηση ορισμένης δραστηριότητας (δραστηριότητες σχετικές με την ιατρική: οπτικοί: ΣτΕ 2772/2003, ΟλΣτΕ 1991/2005/το παράδειγμα της λειτουργίας εταιρίας εκμετάλλευσης φαρμακείου/το παράδειγμα της λειτουργίας πολυϊατρίων υπό την μορφή εταιριών).
- Ελευθερία ανταγωνισμού. Συνταγματική κατοχύρωσή του ως ατομικό δικαίωμα και θεσμική εγγύηση. Καλύπτει: ελευθερία πρόσβασης στην αγορά και ελευθερία ανταγωνισμού εντός της αγοράς όπως και την απαγόρευση του αθέμιτου ανταγωνισμού. Ν. 146/1914. Επιρροή της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ν. 703/1977.

Ελευθερία ανταγωνισμού

- Ά. 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (δεν περιλαμβάνει απλά κατευθυντήριες γραμμές αλλά έχει ενδικοσιμότητα): δημιουργία της εσωτερικής αγοράς με άκρως ανταγωνιστική κοινωνική οικονομία της αγοράς.
- Οι θεμελιώδεις διατάξεις των ά. 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: απευθύνονται στις επιχειρήσεις που τους απαγορεύει ορισμένες πρακτικές αλλά και στα κράτη μέλη τα οποία δεν πρέπει να θεσπίζουν νομοθετικές διατάξεις που να ευνοούν τέτοιου είδους πρακτικές. Ανάλυση περιπτώσεων. Το ά. 101 καλύπτει τις συμφωνίες περισσότερων επιχειρήσεων ενώ το ά. 102 καλύπτει την περίπτωση επιχειρήσεων που κατέχουν δεσπόζουσα θέση στην αγορά και την καταχρώνται.
- Επιτροπή Ανταγωνισμού (Ελλάδα): ανεξάρτητη αρχή, με δική της νομική προσωπικότητα, που ελέγχει την τήρηση της αρχής του ανταγωνισμού επιβάλλοντας πρόστιμα σε επιχειρήσεις που παραβαίνουν τους κανόνες του. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν αποτελεί δικαιοδοτική αρχή και δεν μπορεί να αποστείλει προδικαστικά ερωτήματα στο ΔΕΚ και (πλέον) ΔΕΕ.

Φορείς της οικονομικής ελευθερίας-Περιορισμοί της οικονομικής ελευθερίας

- Φυσικά και νομικά πρόσωπα.
- Οι περιορισμοί ρυθμίζονται στο ά. 5 παρ. 1 του Συντάγματος και συμπληρώνονται στο ά. 106 παρ. 2.
 - Δικαιώματα των άλλων
 - Σύνταγμα και νόμοι
 - Χρηστά ήθη
 - Ανθρώπινη αξιοπρέπεια (το ζήτημα της προσωποκράτησης για χρέη)
 - Εθνική οικονομία

Ο οικονομικός χαρακτήρας του Συντάγματος

- Το Σύνταγμα είναι οικονομικά ουδέτερο
- Αποκλείει τόσο την απεριόριστη οικονομία της αγοράς όσο και την απεριόριστη κρατική παρέμβαση

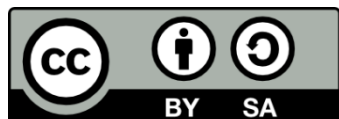

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: <Β. Τσιγαρίδας>

Θεσσαλονίκη, <21.04.2015>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ